

Ajuntament de Montcada i Reixac

III INFORME SOBRE LA SITUACIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

MONTCADA I REIXAC. 2009

Elaborat per: Regidoria de Dona i Igualtat

Comissió de seguiment del Protocol d'actuació local contra la violència vers les dones.

Donat compte al Consell municipal de dones del dia 6 d'octubre de 2010

La violència contra les dones un problema de tota la societat

"La violencia de género no es un problema que afecte al ámbito privado. Al contrario, se manifiesta como el símbolo más brutal de la desigualdad existente en nuestra sociedad. Se trata de una violencia que se dirige sobre las mujeres por el hecho mismo de serlo, por ser consideradas por sus agresores, carentes de los derechos mínimos de libertad, respeto y capacidad de decisión.

Nuestra Constitución incorpora en su artículo 15 el derecho de todos a la vida y a la integridad física y moral, sin que en ningún caso puedan ser sometidos a torturas ni a penas o tratos inhumanos o degradantes. Además, continúa nuestra Carta Magna, estos derechos vinculan a todos los poderes públicos y sólo por ley puede regularse su ejercicio.

La Organización de Naciones Unidas en la IV Conferencia Mundial de 1995 reconoció ya que la violencia contra las mujeres es un obstáculo para lograr los objetivos de igualdad, desarrollo y paz y viola y menoscaba el disfrute de los derechos humanos y las libertades fundamentales. Además la define ampliamente como una manifestación de las relaciones de poder históricamente desiguales entre mujeres y hombres. Existe ya incluso una definición técnica del síndrome de mujer maltratada que consiste en "las agresiones sufridas por la mujer como consecuencia de los condicionantes socioculturales que actúan sobre el género masculino y femenino, situándola en una posición de subordinación al hombre y manifestadas en los tres ámbitos básicos de relación de la persona: maltrato en el seno de las relaciones de pareja, agresión sexual en la vida social y acoso en el medio laboral"

En la realidad española, las agresiones sobre las mujeres tienen una especial incidencia, existiendo hoy una mayor conciencia que en épocas anteriores sobre ésta, gracias, en buena medida, al esfuerzo realizado por las organizaciones de mujeres en su lucha contra todas las formas de violencia de género. Ya no es un "delito invisible", sino que produce rechazo y una evidente alarma social".

Exposició de motius de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

- Durant l'any 2009 55 dones han estat assassinades a Espanya, víctimes de les seves parelles o ex-parelles sentimentals o pels seus familiars més propers. En relació a l'any 2008 ha hagut una disminució a prop de un 28% de dones.

- D'acord amb les dades facilitades pel Consell General del Poder Judicial, durant els primers 6 mesos de l'any 2009 es van presentar 68.639 denúncies, això vol dir que s'ha produït 380 denúncies al dia.
- La violència de gènere afecta a milers de dones que la pateixen silenciosament.
- En els darrers anys ha passat a ser identificat com un problema social que repercuteix en tota la comunitat
- Així doncs, la lluita per la seva eradicació és responsabilitat de tots els agents socials.

Els ens locals tenim una responsabilitat directa donada la proximitat amb la ciutadania i per les competències que la LLEI 5/2008, de 24 abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista ens atorga. En l'article 76 estableix que: "L'Administració de la Generalitat i els municipis de Catalunya són les administracions públiques competents en matèria dels serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, i també de les prestacions establertes per aquesta llei". "Sens perjudici de les competències que d'acord amb la llei els corresponen, els municipis també poden exercir competències pròpies de l'Administració de la Generalitat per via de delegació o de fórmules de gestió conjunta."

ACCIONS A MONTCADA I REIXAC

La violència contra les dones és una de les prioritats que venim treballant des de la Regidora de dona i igualtat en coordinació amb altres àrees municipals i administracions.

Per tercer any consecutiu elaborem l'informe sobre la situació de la violència contra les dones a Montcada i Reixac. L'informe recull les intervencions portades a terme des del circuit d'actuació local contra la violència vers les dones així com les actuacions en l'àmbit de prevenció de la violència.

L'any 2009 l'actuació sobre la qual es va posar més èmfasi va ser la promoció del Pacte Ciutadà contra la violència de gènere. L'acord entre l'Ajuntament i les entitats té com a objectiu el compromís de la ciutadania amb la lluita contra la violència masclista.

INTERVENCIIONS REALITZADES I ADREÇADES VERS LES DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA.

El Serveis socials i l'Oficina d'atenció a la dona són els serveis municipals per on les dones en situació de violència demanen algun tipus d'atenció prestació sigui per pròpia iniciativa o derivada d'algun altre centre.

La Policia local actua concretament els caps de setmana quan no hi ha atenció dels altres serveis, fent les diligències que moltes vegades són derivades a Mossos d'Esquadra perquè les dones puguin formalitzar una denuncia.

Les dades que presentem a continuació, corresponen a les atencions, gestions i seguiments realitzades durant l'any 2009 per Serveis Socials municipals, Policia Local, Mossos d'Esquadra i l'Oficina d'Atenció a la Dona. Aquesta informació es refereix a les dones que van fer servir d'algun/s servei/s i dels recursos que disposa l'ajuntament per l'abordatge de la violència de gènere.

SERVEI/ ÀREA/DEPENDÈNCIA	Núm. de dones ateses 2007	Núm. de dones ateses 2008	Núm de dones ateses 2009
Oficina d'Atenció a la Dona:	72	70	67
Suport psico-emocional	20	25	14
Recuperació/ psicoteràpia	19	27	26
Assessoria jurídica	23	13	12
Serveis jurídic + psicològic	-	-	3
Informació i orientació	10	-	-
Dones que demanen hora i no van venir mai	-	5	12
Policia local	12	13	10
Mossos d'esquadra			
Seguiments	63	85	71
Dones que denuncien	(sense dades)	44	65
Dones amb ordre de protecció	61	(sense dades)	23
Serveis socials:			
Dones ateses	43	10	19

Oficina d'atenció a la dona.

Des de l'Oficina d'atenció a la dona s'han atès un total de 67 dones.

Atenció/usuàries	Total
Dones noves usuàries	41
Dones de seguiment	26
Total	67

Serveis requerits per les usuàries:

Atencions/serveis	total
Suport psicològic	14
Assessoria jurídica	12
Suport psicològic+ ass. jurídica	3
Recuperació/teràpia	26
Dones que no van presentar-se a l'OAD	12
total	67

Un total de 41 dones per primer vegada van demanar atenció psicològica i/o jurídica per una situació de violència, de les quals el 70% van venir a la consulta i un 30% no van venir mai. El 78% de les dones que van demanar atenció són d'origen espanyol.

PAIS D'ORIGEN	DEMANEN VISITA	%	ATESES	%
Espanya	32	78	23	79
Marroc	3	7	2	7
Equador	2	5	1	3
Mauritània	1	2	1	3
Guinea Equatorial	1	2		
Bolívia	1	2	1	3
Romania	1	2	1	3
TOTAL	41	100	29	100

Del total de les 41 dones que van demanar atenció a l'OAD per motiu de violència de gènere, El 51% van ser derivades d'altres serveis locals: un 33% de Serveis socials, i el 19% de l'Ambulatori i de Mossos d'Esquadra.

AREA O SERVEI	Arriben a l'OAD	Demanen hora però no vénen	%
Serveis socials	4	3	16 %
Cap Les Indianes	2	2	9 %
Mossos d'Esquadra	2	2	9 %
PIAD/CIRD/ d'altres localitats	2	-	7 %
Veïnes	2	-	7 %
Centre Cívic La Ribera	1	-	2 %
Per iniciativa pròpia	16	5	50 %
TOTAL	29	12	41

Departament de Serveis Socials. Aquest servei va atendre 19 dones per motius de violència i va intervenir segons les característiques i demandes de cada cas. N'hi ha un 42% que van rebre ajuts puntuals, 7 dones van ser derivades a l'Oficina d'Atenció a la Dona. Altres dades a destacar són la tramitació de les 4 telealarmes i 3 dones que van ser ingressades a una Casa d'acollida.

El següent quadre indica les diferents motius de les intervencions realitzades:

Intervencions realitzades	Núm.
Orientació recerca de feina	2
Casos coordinats i derivats a/de altres serveis	4
Tramitació de Tele-alarmes	4
RMI (Renta mínima d'inserció)	4
Ajuts puntuals(escoles,alimentació,altres)	8
Suport individual	6
Ingrés a Casa d'acollida	3
Derivacions a OAD	7

Mossos d'esquadra (Grup d'Atenció a la Víctima -GAV).

El grup d'atenció a la víctima (GAV) dels Mossos d'Esquadra va rebre 65 denúncies per violència de gènere, dels quals un 35% de dones van tenir una ordre de protecció. El GAV va fer el seguiment d'un total de 71 dones.

Intervencions realitzades per GAV	Any 2007	Any 2008	Any 2009
Denúncies	(sense dades)	44	65
Seguiment de dones	63	85	71
Dones amb ordre de protecció	61	(sense dades)	23

Comissió de seguiment del circuit de violència

Dins les activitats proposades des de la Comissió del Circuit de violència, es va realitzar una xerrada informativa sobre els procediments judicials davant una denuncia de violència contra les dones adreçada al personal integrant de la Comissió de seguiment del circuit de violència i la qual van participar també dones de la Xarxa Veïnal Solidaria. L'activitat va estar a càrrec de la lletrada Carme Sala, coordinadora de la Comissió de violència contra la dona del Col·legi d'advocats de Sabadell.

Com cada any la comissió va valorar les actuacions portades a terme, les incidències trobades i va proposar accions que millorin les intervencions. El Departament de Serveis Socials va suggerir la revisió del circuit i es va comprometre a fer una proposta.

Les derivacions de casos van ser realitzades per Mossos d'Esquadra, CAP de l'ICS, Departament de Serveis Socials i l'Oficina d'Atenció a la Dona. El resultat positiu d'aquesta coordinació és que el 51% de les dones que van arribar a l'OAD venien derivades d'altres serveis que formen part del circuit. En dos casos hi va haver una actuació conjunta de Mossos, Serveis Socials i OAD que va concloure amb l'ingrés de la dona en una casa d'acollida.

La Comissió va senyalar manca d'un punt de trobada pels pares i fills que tenen un règim de visites establerts. La Fundació Aldees Infants en té un a Montcada i es va acordar indagar la possibilitat de fer servir aquest recurs.

INTERVENCIÓ EN L'ÀMBIT DE LA PREVENCIÓ

Es va incidir en dos àmbits molt definits: l'educatiu i el comunitari.

A l'àmbit **educatiu**, s'ha continuat treballant als IES en tallers de resolució de conflictes en parelles joves i en la prevenció de relacions abusives.

Curs	Núm d'alumnes matriculats en 3è i 4r d'ESO	Núm d'alumnes matriculats en 3è i 4r d'ESO i 1r batx.	Alumnes participants	%
2007-08	674		209	31%
2008-09	681		295	43%
2009-10		800	265	33%

Instituts: van participar 265 alumnes de 3è i 4t d'ESO i 1º de batxillerat dels Instituts Miró (4 tallers) La Ribera(6 tallers) i La Ferreria(2 tallers). El 67% dels tallers van estar a càrrec de l'associació El Safareig i el 33% a càrrec de Mossos d'Esquadra. Les temàtiques tractades van ser les relacions de gènere, causes de la violència masclista, l'amor romàntic i la resolució de conflictes.

El 2009 l'oferta educativa es va ampliar a l'alumnat de primer de batxillerat i per primer cop els Mossos d'esquadra van realitzar tallers de sensibilització als instituts, però el nombre d'accions educatives va baixar en relació a l'any 2008.

Pacte ciutadà contra la violència de gènere vers les dones, impulsat des de la Regidoria Dona i Igualtat amb l'objectiu d'assolir el compromís i participació de la societat civil en la lluita contra la violència de gènere. Es va organitzar una jornada informativa on van participar representants d'entitats socials, veïnals, esportives, culturals i polítiques. Hi ha 32 entitats adherides al Pacte que assumeixen el compromís de treballar per a l'eradicació de la violència.

Campanya pel dia Internacional contra la violència, es va realitzar un seguit d'activitats : xerrades, exposició fotogràfica i l'acte institucional.

Les xerrades van estar adreçades a diferent públic: joves, dones i homes i varem coordinar amb l'escola d'adults, l'espai jove i la xarxa veïnal. Una de les xerrades es va fer conjuntament amb Mossos d'esquadra.

Un any més la xarxa veïnal solidària va continuar amb les tasques d'informació i orientació en temes de violència i de difusió de l'OAD, a més de participar en la campanya del 25 de novembre.

A l'acte institucional del 25 de novembre es va fer públic el Pacte ciutadà i van participar les entitats, partits polítics, tècnics i polítics de l'Ajuntament i públic en general.

El següent quadre resumeix les accions realitzades dins la línia estratègica d'abordatge integral de la violència de gènere, tant les adreçades a la població com al personal integrant del circuit. A més inclou els tallers realitzats per Mossos d'esquadra a l'escola d'adults.

ACTIVITATS	Nº	PARTICIPANTS		TOTAL
		Homes	Dones	
Xerrada " Parlem d'amor" Lloc: Can Tauler	1	4		4
Jornada Pacte ciutadà contra la violència.	1	6	21	27
Taller "Dones que viuen, dones que canvien" Lloc: Centre Kursaal	1		12	12
Xerrada Les dones Immigrades a Montcada	1		12	12
Exposició fotogràfica Lloc: Can Tauler	2	20	50	70
Xerrada Detecció i intervenció en violència. Lloc: Centre de formació persones adultes	1	3	32	35
Acte institucional contra la violència	1	35	90	125
Taller" V. masclista. Com comença tot?. Lloc: Centre de formació de persones adultes	1			30
TOTAL	8	58	197	285

Dues activitats van ser coordinades amb l'espai jove Can tauler. D'una banda, la realització d'una exposició fotogràfica sobre violència de gènere adreçat al jovent i d'altra banda una xerrada a un grup de nois sobre l'amor.

L'exposició fotogràfica va estar a càrrec del Pau Romero i les seves companyes que van simular diferents situacions de violència, per fotografiar-les i després acompanyar-les d'una reflexió sobre aquesta problemàtica. L'exposició es va muntar a l'espai jove i el centre cívic can cuiàs.

Es va elaborar tres tipus de materials divulgatius contra la violència:

- o Adhesius amb el telèfon de la línia d'atenció a les dones
- o Tríptic de violència. Re-disseny i actualització de la propaganda.
- o Tríptic "la violència ens pot afectar a totes", material treballat amb un grup de dones immigrades a través d'un procés d'anàlisi i reflexió sobre la violència de gènere. El tríptic va ser presentat en una xerrada molt participativa on les dones immigrades van manifestar la seva preocupació per aquesta problemàtica.
- o Targetes de telèfon. Material de suport a la Xarxa veïnal solidària.

MATERIALS	QUANTITAT
Adhesius Línia atenció violència	1000
Tríptics "La violència ens pot afectar a totes "	500
Tríptics de violència	2500
Targetes telèfons violència	500
Cartell Campanya	100
TOTAL	

VALORACIONS

La consolidació de la comissió del circuit de violència en la derivació, atenció i seguiment de les dones maltractades que van arribar per les diferents portes d'entrada: Serveis socials, Mossos d'Esquadra, CAPs i l'OAD. En 3 casos les dones van ingressar a una casa acollida com a resultat de les intervencions efectuades.

Des del punt de vista del tractament de les dades, s'ha millorat la recollida de la informació i es pot creuar la informació entre els serveis.

Un altre aspecte a destacar va ser la formació dels integrants de la comissió de seguiment del circuit, especialment en procediments jurídics davant una denúncia per tal de tenir una visió més amplia d'allò que succeeix després que una dona denuncia per violència.

Quant a la atenció psicològica s'observa que hi ha dones que porten entre dos a quatre anys en teràpia, essent una de les raons el temps d'espera entre una visita i altra. Es proposa millorar la regularitat de les atencions i establir un temps mitjà determinat per cada dona.

Pel que fa a l'àmbit de la prevenció les accions educatives adreçades al jovent han estat positives, i a més s'han reforçat amb la participació de Mossos d'Esquadra.

Un altre fet positiu a destacar va ser la participació del grup d'alumnes en l'elaboració de l'exposició fotogràfica amb l'objectiu de visibilitzar les formes més comuns de violència entre els joves i com prevenir-la.

La posada en marxa del Pacte ciutadà contra la violència amb una trentena d'entitats de Montcada i Reixac adherides va ser un primer pas per assolir la implicació de la ciutadania en la lluita contra la violència vers les dones des dels diferents àmbits.

Un dels materials educatius va ser resultat de reunions de treball i reflexió amb un grup de dones immigrades sobre violència i immigració. Aquest procés va ser molt enriquidor per les dones i elles mateixes van definir els objectius i missatges a transmetre.

Aquesta experiència i la dels joves de l'IES (exposició fotogràfica) ens confirma que hem de treballar en la sensibilització i implicació dels diferents col·lectius de la població en la lluita contra la violència vers les dones.

Setembre 2010